

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGTELENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:

Helyben: Félévre 6.— kor. negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— „ negyedévre 4.50 „

Felelős szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-utca 2. szám. — Telefon 412.

A debreceni függetlenségi párt jövője.

(Sz.) A nélkül, hogy a legutóbbi képviselőválasztás alatt egymással szemben álló két párt közötti elkeseredett hangulatokat fel akarnánk kelteni, még így is sokszor vissza kell térnünk a választás eredményéből leszűrődő tapasztalásokra.

A nyugodt nézlődés óráiban foglalkozunk kell ezzel a választással, amely alatt a debreceni függetlenségi párt ellen igazán minden erejüket megfeszítve, minden befolyásukat kihasználva, döntő ütközetet provokáltak ellenfeleink a városi párt ama tagjai, akik eme állítólag közigazgatási ügyek irányítására alakult párt szürke köpenyegé alatt politikát is űznek, a kormány-ellenzék kevés számú képviselői a szavazati joggal bíró minden rendű és rangú polgárság sorai közül, az indokolatlanul türelmetlen s türelmetlenségükben elégedetlen városi tisztviselők stb.

Egy táborba hajtotta őket a közös cél, valóságos véd- és dacsövetséget alakítottak ellenünk, politikából, magán érdekekből kifolyólag egyaránt.

És a késhegyig menő harc eredménye mit bizonyított? Azt, hogy mikor a hegyek, — nagy menydörgések közt, — vajudnak, hát egeret szülnek.

A függetlenségi eszmék, a hazánk politikai, gazdasági önállóságára irányuló törekvések fényes diadalt arattak. A legdicsőségesebb bizalmi nyilatkozat volt az eredmény a kormány politi-

kája mellett, amely kormány többségét a függetlenségi és 48-as párt alkotja.

Aki figyelemmel kísérte, a hideg, jőzön tárgyilagosság szemüvegén keresztül figyelte ennek a kormánynak három éves működését, azt fogja mondani, amit Debrecen város harmadik politikai kerületének impozáns nagy többségű polgárai mondtak, hogy ugyanis ez a kormány többet tett hazánk, nemzetünk önállósága, jóléte érdekében, mint az előző kormányok három évtized alatt.

Megállapíthatjuk a fényes győzelemből, hogy a debreceni függetlenségi és 48-as párt, — dacára a folytonos támadásoknak, aknamunkáknak, erejének teljéből mit sem veszített s tekintélye, hatalma a jövőben csak gyarapodni fog.

A kialakult közvélemény hű fotografija a lezajlott képviselőválasztás eredménye. Az országos politikában vezető szerepre van hivatva a függetlenségi-párt. A magyar-bank ügyében már a koalíció hatvanhetes pártjai is sokat engedtek merev álláspontjukból s meg vagyunk győződve, hogy egyre nagyobb tér nyílik a kormányzásban a Kossuth Ferenc vezérlete alatt álló függetlenségi politikának.

Három évtizedes mulasztásokat márról-holnapra nem tudhat pótolni, de már is többet tett, mint a menyinyi várható volt a nemzeti erőt gyilkoló válságos korszakok után.

A békés munka gyümölcsérlelő idejének tartósnak, állandónak kell lenni. Ez az ország közvéleményének óhajta.

Az országban mindenütt s a magyarság egyik fontos gócpontján: Debrecenben is.

A debreceni függetlenségi párt szervezeti megerősítésének munkája folyamatban van. Velünk tartanak a városi párt ama érdemes tagjai is, akik nem érzik magukat kötelezve arra, hogy politikai kérdésekben le legyenek láncolva egy olyan párthoz, a mely mindég azt hangoztatta, hogy nem politikai okból szerveztetett.

A helyzet kialakulásának tisztulási folyamata visszavezérli hozzánk a megtevesztetteket, ezek közt a városi tisztviselőket is.

Az alkotások, korszakos munkálkodás ideje elérkezett és ebben a debreceni függetlenségi párt vezetőserepe el nem vitatható. Országos politika, helyi viszonyaink kialakulásai predestinálják erre s e terén a személyeskedő bosszu, érdekhajhászat, alantas egyéni, önző célok, erejét meg nem béníthatják. Friss vérrel gyarapodik új vezető erők érvényesítésével, ennek a pártnak jövője nem lehet más, csak dicsőségteljes.

Olyan, mint amilyen a múltja volt.

A fuzió. Budapesti tudósítónk jelenti, hogy az utóbbi napok politikai eseményeinek hatása alatt a függetlenségi és az alkotmánypárt közeledik egymáshoz és a fuzióról már komoly tanácskozások is folynak. A fuziót aktuálissá, sőt sürgőssé az teszi, hogy az osztrák kormány a bankkérdésben semmit nem hajlandó engedni. A két párt egyesüléséről kedvezően nyilatkozott Andrássy Gyula gróf is.

Messzina — Debrecen.

Irta: Szávay Gyula.

A debreceni nőegyletek tea-estélyén előadta: Karay Sándorné.

Rossz uton járnak azok, akik a messzinai földrengés hatását keresve, Messzinába mennek. A messzinai földrengés tulajdonképpen itt érezte hatását Debrecenben. Igaz, hogy Messzinában is leomlott sok ezer ház, a fala, de mi ez ahhoz képest, hogy itt a négy nőegylet közti választófalak omlottak le végre.

Ezek a falak eddig mindenféle földrengésnek ellen tudtak állni, mert igen erős kínai építmények voltak, annál szebb, hogy mikor ennek a uagy szerencsétlenségnek világ-harsonái meghasantak, csakugy leomlottak, mint egykor Jerikó falai.

Ime, a nőegyletek leomlott válaszfalai a példa rá, hogy nincs olyan nagy szerencsétlenség, amiben a nyomában egy parányi kis szerencse is ne járna. Csak már most tartós is legyen ez a szerencse, mert tudja isten, félelmeim vannak, a megszőkottság nagy ur, megszoktuk már e falakat, melyeknek saját külön füleik vannak, e falakat, melyeknek néha lehetett beszélni (akár a falaknak), e falakat, melyekre istenem, mennyi borsót lehetett hányni s ha azt kérdezem magamban: vajjon melyik lesz hamarabb felépítve, Messzina-e, vagy a négy leomlott válaszfal, bizony, nem merek a jövő szemébe nézni.

Az a fő, hölgyeim, hogy sietve kihasználjuk a meghitt együttlét idillikus perceit s minden követ a messzinaiakhoz küldjünk el, az olasz falak az elsők, itthon addig meg leszünk mi spanyol falakkal, ami a spanyol etiketthez jobban is illik.

Végre itt földrengéstől kevésbé kell tartanunk, igaz, hogy már hazánkban is ambicionálják sok helyen a földrengést, egyet legutóbb amint a lapokból olvassuk, a bajai nőegylet rendezett is már, egy kemény ledöntésével; mi azonban a földrengő zónától távol esünk, látuk, a kis templom tornyát is úgy kellett darabonként leszedni, hevesebb tűzhányóink sincsenek, egyetlen hegycsucsunk a Basahalma teljesen polgári foglalkozásnak adta át magát s inkább arra szolgál, hogy elválassza a külföldet a belföldtől. De ezt a tevékenységét annál buzgóbban teljesíti.

Tenger sincs a közelben, mely fenyegetsen, eddig a Hortobágy kacérkodott kissé ilyesmivel, de amióta a sáskával bajlódik, a vizek birodalma teljesen ama tizenkét közku-takban zsugorodik össze, melyekről oly sok szépet hallottunk már nagyanyáinktól s melynek regét csorbitatlan adjuk át unokáinknak mi is. Vízet ugyan ők sem látnak azokból, de legalább elmondhatják, ime „aki másnak vermet ás, addig jár a kutra, míg azt meg nem unja.”

Ezekből ha nem is egészen világosan, de szemmel látható, hogy Debrecen sem tüzek, sem vizek nem fenyegetik, bájdalokkal és ze-

nehangokkal csalogtató Scyllák és Caribdisek pedig a gondtalanul hajókázó közönség számára örvényt nem takargatnak, mert amit Scylla egylet takargatna, azt Caribdis egylet ugyis nyilvánosságra hozza és viszont. Itt az egyet-értés ápol mindent, amit el nem takarhat.

Ugyanezért hölgyeim egyesüljünk annak lehetőleg őszinte és a körülményekhez képest forró kívánásában, hogy a Messzinához hasonló borzasztóságok ne történjenek itt soha s bár én látom a levegőben és a lelkekben, hogy jövőre minden nőegylet földrengési bált akar rendezni, mert már minden volt, csak még ez nem volt, nagyon kérem szeretetreméltó kollegáimat, mondjanak le erről a szörnyű tetről mindnyájan, mert — azt hiszem, mi mégis csak azt rendezünk.

Jól tudom, hogy e vallomás után én már nem állhatok sokáig ezen a diszes helyen s hogy sürgősen be kell fejeznem az előljárcsevegést; be is fejezem, bár képzelhetik, hogy mennyi mondani valóm van még.

Kérem találják ki a többi. Ugyis, nem tudom, nem mondtam-e már is valamit, aminek örök titoknak kellett volna maradni. De az ilyen földrengés, hiába, mindent napfényre hoz s még majd holnap, meg azután, amikor a sikerülten felkeltett részvét nagyobb arányokat ölt és velünk is, velem is elkezd egész melegséggel foglalkozni, még csak akkor derül ki minden!

Kedves vendégeink, a nőegylet koalíciója nevében legyenek üdvözölve és legyenek ha-

Polónyi megint csevegett.

A képviselőház ülése.

A mai ülés egynegyed 11 órakor kezdődik.

A miniszterek közül jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Jekelfalussy Lajos honvédelmi és Günther Antal igazságügyi miniszter.

Az elmúlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után, az elnök bemutatja az időközben beérkezett irományokat.

Raisz Aladár jegyző felolvassa azokat az interpellációkat, amelyekre a mai napig még nem jött válasz. Összesen 92 darab el nem intézett interpelláció vár válaszra, — a legerősebb közülük Achim András volt képviselő, aki 1906. június hó 2-án a népgyűlések tömeges betiltása miatt interpellálta a belügyminisztert.

Majd rátérnek az adóreform részletes tárgyalására.

A földadó kataszter kiigazításáról és a földadó százalékanak megállapításáról szóló javaslatokhoz elsőnek Hódy Gyula szól.

Hódy Gyula nem hagyhatja szó nélkül azt az anomáliát, amely ualunk a kis és nagy birtok megadóztatása között mint égbekiáltó igazságtalanság még most is létezik.

Ezen anomáliák igazolására eseteket sorol fel és megszüntetésükre öbbs radikális intézkedést ajánl. A javaslatot elfogadja. (Helyeslés.)

Polónyi Géza: A maga részéről nem tartja e Házat illetékesnek arra, hogy az adóreformmal foglalkozzék. Erre nem terjed ki a mandátum. Polemizál az adóreformhoz felöltölt képviselők kijelentéseivel.

A felszólalók egyike sem domborította ki e reform óriási fontosságát. Ugy látszik, nem gondolták meg, hogy aki a föld, azé az ország. Már pedig e reform éppen a magyar kézben levő földbirtokot fenyegeti. De ép ilyen súlyos a házbéradó is nálunk. A javaslatból igyekszik kimutatni, hogy a reform nem jelent 20 millió adójövedelem csökkenést az országnak. Ennek épp az ellenkezője áll.

Wekerle Sándor: Ez tévedés.

Polónyi Géza: Én pedig betudom bizonyítani, hogy e reformmal adóemelést történt. Ennek a javaslatnak legnagyobb baja az, hogy annyira komplikált, hogy csak az erősen képzett szakember tudja megérteni. Itt van mindjárt a 74 millióra kontingentált jövedelmi adó, amiből még leszámítható . . .

Wekerle Sándor: Leszámítandó . . . (Derütség.)

Polónyi Géza: Igen, leszámítandó a ne-

lások irántunk, A mai időben mi sem lett volna könnyebb, mint a 4 nőegylet részéről 4 külön önálló bankot létesíteni. De különösen önknek uraim a nőegyletek megkegyelmezték s odáig mentek el a versengő női szelidségben és jószívűségben, hogy még az ily viharos szerencsétlenségnek szokásos nyilvános rablást, ami magában Messzinában is dult, még ezt is beszűntették mára.

Fehér zsur lesz ma itt, dallal, zenével és édes egyebekkel, illatos thea fogja később lecsillapítani az indulatok szenvedélyes, föld-rengésszerű hullámszámát és gyengéd piskótákkal és sendvichékkel is enyhíteni fogják a köznyomort. Ennek fejében legyenek kedvesek, vidámak és daliások, mert a romokat a rendezőség eltávolítja.

Nekünk, rendező nőegyleteknek egy-egy nagy kő esik le a szívünkről, ha ez a szeretettel rendezett estélyünk jól sikerül.

Mi ezt a négy nagy követ, mely természetesen nem lehet más, mint rózsaszínű márványkő, előre is elküldjük Messzinába, ahol kővön nem maradt, ki tudja, talán éppen az ott mindenestre alakulandó egyesült központi nőegylet épületéhez fognak oszlopkövekkül beilleszkedni.

És a messzinai narancsok a sötét erdőből piros arccal egymásra mosolyogva azt fogják hirdetni a világnak: „ime, nézzétek, az a négy szép márványoszlop, a négy debreceni nőegylet, milyen egyetértő . . . mikor Messzinában van.

hány milliót kitevő tehertétel. E megterheléseket összegezve kitűnik, hogy csak adóemeléssel érhető el a 74 millióra kontingentált jövedelmi adó. Ugyanez azonban a helyzet az adóreform összes tételeinél.

A kereseti adóról szól ezután.

Elnök: Ez most nincs tárgyalás alatt.

Polónyi Géza: De ki akarom mutatni, hogy a kereskedőknek és iparosoknak biztosítva van a létminimum, ami nagy előny és amely előnyben a földbirtokos osztályt nem részesítik. Ez irányban el kíván térni a tárgytól. (Halljuk! Halljuk!)

A Ház megengedi, hogy eltérhessen a tárgytól.

Polónyi: A 800 koronás kereseti adónak nincs létminimuma. Ellenben van az ugyanakkora jövedelmi adónak. És ez a baj, mert az adóalap nem lévén egységesen megállapítva: az egész kisbirtokos osztály nem részesülhet a létminimum előnyében. Magyarországon az adókulcs oly egészségtelen viszonyokat teremtett, hogy nem csoda, ha e kulcs alapján készülő adóreformot minden oldalról támadják. Nem érti, miért sorolja a reform az orvosokat, ügyvédeket, tanárokat és — kéményseprőket egy adókategóriába. (Derütség.) Konstatálni kívánja, hogy a nagybirtok igazságtalan kedvezésben részesül. Ez által 5-5 százaléka a községi adóalapról kiesik, ami a községbeli háztartásban válik módfelett érezhetővé. Azután szünetet kért Polónyi és szünet után az ülés végéig beszélt.

Debreczen köztisztasági állapota.

Köztisztasági intézmény

házi kezelésben.

Tegnap délelőtt bizottsági ülés volt a város házában. A köztisztasági bizottság ülésezett s foglalkozott a város köztisztasági ügyének megoldásával.

A közgyűlés ugyanis még a múlt évben elhatározta, hogy a köztisztaság kérdését házi kezeléssel fogja megoldani. Ennek előkészítésére bizottságot küldött ki, amely tegnapi ülésén kimondta, hogy ezen intézményt csak úgy lehet létesíteni, ha az teljesen önálló vállalként kezelik. A részletek kidolgozására a bizottság a maga kebeléből szűkebbkörű bizottságot küldött ki.

Az ülésről a következő tudósítást hozzuk: Megjelentek Kovács József polgármester elnöklése mellett Aczél Géza főmérnök, Magoss György dr. főügyész, Körner Adolf tanácsnok, dr. Tüdös Kálmán főorvos, Roncsik Lajos főszámvevő, Végh Gyula főkapitány, ifj. Schvarc Vilmos és Rickl Antal bizottsági tagok.

Az ülés megnyitása után Aczél Géza főmérnök olvasta fel jelentését, mely a város köztisztasági vállalatának városi kezelésbe való átvételéről szól. A jelentés szerint az utcák locsolása, takarítása, hó és szemét elhordás költségei lényegesen csökkentenek, ha nem vállalkozás útján biztosítják, hanem a város kezeli saját hatáskörében. Eddig a városnak 30—35 ezer koronájába került évenként a köztisztasági állapotok fenntartási vállalkozása. Igaz, hogy városi kezelésben ez az intézmény nagyobb beruházást igényel, de busásan megtérül rövid idő alatt a befektetett tőke, sőt még a köztisztasági költségek is alig tesznek ki néhány koronát. Különben a főmérnöknek idevonatkozó javaslatát annakidején már ismertették.

Magoss György szerint függőben kell tartani a kérdést a csatornázás és vízvezeték létesítéséig.

Rickl Antal hasonló értelemben szól. — Meghagyná azt a kis hasznót a vállalkozónak, akivel rendelkezik a város.

Aczél Géza kijelenti, hogy ha addig várunk, míg a vízvezeték és csatornázás létesül, sokkal nagyobb összegű beruházást kell tenni. Mig ha ezt most kis költséggel maga csinálja a város, úgy a fejlesztés is kevesebb költség befektetést fog igényelni.

Ezután felolvasták azt a közgyűlési határozatot, mely arról szól, hogy a törvényhatóság elvben hozzájárul a köztisztasági vállalatnak városi kezelésbe való vételére iránt.

Schvartz Vilmos alkalmasnak találja egy szűkebb körű bizottság kiküldését a számadások megejtésére.

Schvartz Vilmos indítványt tesz, hogy a város bocsásson rendelkezésre 100 ezer koronát, melyből a befektetések fedezetnének s forgó tőke is maradna. Küldjön ki egy ellenőrző bizottságot, amely aztán állandóan foglalkoznék ezzel. A jövedelem pedig szolgáltatásé be a városi pénztárba.

Kovács József polgármester megjegyzi, hogy ez esetben ez különálló vállalat lenne, amelynek rendes szabályzata kell, hogy legyen.

A bizottság elfogadta Schvartz Vilmos indítványát s egy szűkebb körű bizottságot küldött ki az ügynek részletes kidolgozására, mely február végén tesz jelentést, úgy, hogy a márciusi közgyűlésen a kérdés már tárgyalható legyen.

Ezzel az ülés véget ért.

IRODALOM.

(Közgazdasági Szemle. Az idén lépett 33-ik évfolyamába ez a folyóirat, amelynek nagy érdeme van Magyarország közgazdasági fellendülése körül. Írói magas szempontból és szigorú kritikával vizsgálják a gyakorlati élet nagy kérdéseit, amelyek körül itt úgyszólván mindegyik megvitatást nyer. A Szemle januári száma most jelent meg, amelynek gazdag anyagából a következő dolgozatokat emeljük ki: Ruzs Andor — A magyar chequetörvény. Kovács Alajos — A bányászat és a nagyipar hatása a magyarosodásra. Ferenczi Imre — Mária Terézia és II. József ipari politikája. Balkányi Béla — A mezőgazdasági munkásosztály nevelési költségei. A Közgazdasági Szemlét szerkesztik Hegedűs Loránt és Mandelló Gyula. Kiadja a M. T. Akadémia nemzetgazdasági bizottsága hozzájárulásával a Magyar Közgazdasági Társaság.)

Debreczen a messzinai szerencsétlenségért.

Négy debreczeni nőegylet kabaréja.

(Saját tudósítónktól.) Manapság, mikor egyesek osztályok és felekezetek szerint szeretnék széttagolni a társadalmat, jól eső öröm töltötte el a lelkünket a négy debreczeni nőegylet vasárnap közös mulatságán, a „Bika“-szálloda disztermében.

A debreczeni jótékony nőegylet, a Szent-Erzsébet-, izraelita- és az evangélikus nőegylet tagjai barátságos egyetértéssel, közös erővel pompásan sikerült kabaré-előadást rendeztek a messzinai szerencsétlenség javára. A négy ámbár egyaránt áldásos működésű nőegylet között fennálló válaszfalak azonmód ledőltek, mint a messzinai paloták s gunyhók falai egyaránt s közös erővel siettek segítségére — sikerült mulatság keretében — a szerencsétlenül járt, idegen nemzetbeli embertársainknak.

Egyik nőegylet sem igyekezett vezetőszerepet játszani a rendezésben, egyformán serénykedtek a szép munkában. Az eredmény szép volt, szellemi élvezet bőséges, a tea pompás, a hangulat kitűnő, végül még táncolt is egyet a fiatalság a kipurított asztalok helyein.

Ez az ötlet, a négy egylet társulása, bárkitől eredt, nagyon kedves volt. Nemes, emberies érzések diktálták a gondolatát. És talán jó is lenne szokásossá tenni, hogy egyszer minden esztendőben, szakasztott ilyenformán összeszefogna a négy egylet s rendezne valamelyes ehhez hasonló mulatságot aktuális célra. Minden évben más célzattal. Hiszen fájdalmas panaszszó, könny akad elég bőven, amit el kell némitani, le kell törölni.

A kabaré lefolyása a következő volt:

A kabaré műsorát Magyar Imre zenekara nyitotta meg.

Szántó József szellemes, ügyes előadása töltötte ki az egyes műsorszámok közti szünetet.

Az első szám Szávay Gyula pompás előjáró beszéde volt, amelyet nagy gráciával Karay Sándorné urasszony mondott el előkelő ügyességgel.

Ezután Taflerné Kállay Lujza énekelte el Katalin cárné népszerű dalát gyönyörű, meleg, színes hangján. A viharos tetszésnyilvánításokra magyar dalokat adott elő s különösen tetszetek a *Lehullott a rezgőnyárfa* . . . , *Szállj le, szállj le* . . . kezdetű dalok. A pompás kíséretet Magyary Imre zenekara szolgáltatta.

Ezt követőleg Zöldy Marci művészi hegedűjátéka aratott zajos sikert. A *Csak egy kis lány van a világon* nótának művészi interpretálását el sem képzelhetjük. A művészt Rácz Károly kísérte zenekarával.

Pávay Boriska urleány ismét Magyariek kísérete mellett gyönyörűen szavalt magyar nótákat. A bosnyák tánc grációzus eljétsével Boros Anna, Drucker Alice, Grausz Ilonka, Hegedüs Alice, Meisels Lóri, Ungár Iréne urleányok arattak tetszést, míg a terem közepén Bartha Béla, Dusóczky Pál, dr. Kovács Jenő, Letzter József, Lugossy Béla, Márton Dezső, Mező Sándor, Mikó Imre, Nesfelberger Róbert, Sallay Géza mutattak be kerekas korcsolyákon bámulatraméltó mutatványokat.

SZINHAZ.

* **A színház hírei.** Schiller klasszikus drámája *Tell Vilmos* ma este negyedszer kerül színre B. bérletben, az első előadás szereposztásában. — *Izrdel*, Bernstein világhírű drámájának bemutatóját az igazgatóság egy nappal elhalasztotta, hogy ezt a kiváló nehéz darabot minél jobb előadásban mutassák be. — *Vasárnapi előadások.* Horváth Kálmán miatt a vasárnapi előadások megváltoztak. Délután 3 órakor Schakesspeare klasszikus tragédiája *Romeo és Julia* kerül színre mérsékelt helyárrakkal. Este pedig a nagy sikert aratott *Varázskeringő* kerül színre. — *Rigoletto.* E hónap közepén kerül színre Verdi nagyszabású operája, melyből naponta folynak már a próbák. Az előadás a messinaiak javára lesz megtartva.

Országos birkozó verseny Debreczenben.

A főiskolai sportegylet viadalai.

(Saját tudósítónktól.) Mint már jeleztük, főiskoláink agilis sportegylete, a „Debreceni Akadémiai Atlétika Klub” 1909. február 14-én rendezte a magyarországi főiskolák birkozó bajnoki viadalát.

Büszke önértet fogja el keblünket, főiskolai fiatalságunk sportszeretetére, odaadó munkálkodására, melyet fejleszteni s anyagilag is támogatni komoly feladata leendő városunknak. A bajnoki verseny iránt nagy az érdeklődés s még azoknak a figyelmét is leköti, akik nem szívesen nézik a főiskolai sportolók szép haladását és tökéletes fejlődését. Az a nemes ambíció, mely a magyarországi főiskolai sportokat két évvel ezelőtt egy táborba tömörítette ma még erőteljesebb hatásában s ma már elmondhatjuk, hogy Magyarország összes valamire való atlétája a főiskolai hallgatók táborából kerül ki.

Városunk főiskolai sportegylete is, amely rövid fennállása óta szépen felelt meg hivatásának, e nemes küzdelemből bőven kivette részét a multban s ki akarja venni ezután is, és szíves készséggel tett eleget, tehát most is a „Főiskolai Sport Szövetség” megbízásának, mely az ez évi birkozó bajnokságok rendezésével ismét a „Debreceni Akadémiai Atléta Klub-ot” bizta meg.

Az egylet elnöksége, élén dr. Darkó Jenő tanár elnökkel, az önzetlen sportférfiival, teljes erejükből működnek közre a verseny sikere érdekében, valóban meg is érdemli ez ifju sport egylet, mely tevékeny munkásságot fejt ki a sport fejlesztése érdekében, hogy Debreczen nemes társadalmá felkarolja és támogatssa hazafiai kötelességei teljesítésében.

Pénzhamisítás rendőri segédlettel.

A böszörményi monstre csalás és váltóhamisítás.

Keddi számunkban már megemlékeztünk arról a nagyszabású bűnügyről, melyben a böszörményi csendőrség most folytatja a vizsgálatot. A bonyolódott bűnügy számai a háromnapos nyomozás során valamennyire kibogozódtak, de az ügy némely részletében még mindig titokzatos és rejtélyes.

Annyi azonban bizonyos, hogy vagy huszonöt ember van benne kompromittálva, mindnyájan módos, gazdag vagy pedig olyan emberek, kiket állásuk éppen a bűn üldözésére kötelez.

A nyomozó hatóságok titkolódzása dacára most már módjában vagyunk annak, hogy a bűnügyről hü és tiszta képet adhassunk. Itt tulajdonképpen két esetről van szó.

Az egyik egy monstre pénzhamisítás, amely az egyes szereplők révén három vármegyére terjedt ki és a másik egy nagyoösszegű csalás, illetve váltóhamisítás.

A két ügyet a közös szereplők azonban összekötik, ami az egésznek súlyos, de egyuttal érdekes voltát csak növeli. A részletek a következők:

A hamispénzgyártás.

Pár héttel, hónappal ezelőtt Böszörményben, a vidékén, Szerencsen sok hamis pénz került forgalomba, melyek azonban nagyon silány hamisítványok voltak, úgy, hogy még a laikus is könnyen felismerte hamis voltukat. Rengeteg mennyiségben szolgáltatott ezt be a böszörményi csendőrségnek, melynek vezetője, Ballács járásörmester azonnal a legszigorubb nyomozást rendelte el, illetve vezette be személyesen.

Közben bizalmas feljelentés érkezett, hogy Fekete József böszörményi földbirtokos ember házában egész hamis pénzgyártó műhely van és innen kerülnek ki az olyannyira elterjedt hamis pénzek.

Ha leszáll az est . . .

A feljelentés nyomán Ballács figyelemre ráirányult Fekete József házára, mely a Vasututcán van. A csinos, de egyszerű háznál esténtként tényleg gyanus élet uralkodott. Ki, bejártak idegen emberek és odabent pedig nagy titokban, leeresztett függönyök, elzárt ajtók mellett folyt a munka.

Vasárnap este Ballács maga mellé vett négy csendőrt és beállított Fekete József pajtájára. A bankópréseket kérte, de Fekete csak himezett-hámozott és nem akart a dologról tudni.

A csendőrök tüvé tették az egész házat s mikor látta Fekete, hogy nem menekülhet, három bankóprést átadott. Ezek azonban nagyon siralmas állapotban voltak és pénz gyártására egyáltalán nem voltak alkalmasak. De azért ezeket egytől-egyig elkobozták, Feketét pedig őrizet alá vették, mert szökésétől lehetett tartani.

Fekete büntársai.

Ezután a nyomozás hamarosan ment. Kiderült, hogy a bankógyárban még mások is vannak érdekelve, mint Benedek András gazdálkodó és Bódi István, egyik böszörményi nyilvános ház tulajdonosa.

Ezek ellen szintén erélyes eljárás indult meg. Bebizonyosodott róluk, hogy Feketével szövetkezve, együtt „dolgoztak”, sőt nagy ösz-

szeg pénzeket adtak össze gépekre és a hamisításhoz szükséges egyéb kellékekre, abban a reményben, hogy majd százazeket és milliókat keresnek rövidesen a hamisítások útján.

Akik a csalókat csapják be.

Ezek a megtévelyedett, pénzsóvár emberek azonban alaposan, sőt kétszeresen megjárták szertelen gazdagodási vágyukkal. Őket ugyanis egy sokkal nagyobb stílus szélhámos társaság tartotta a markában. Ennek a társaságnak feje Kozma István szerencsi gazdag mézáros és többszörös háztulajdonos volt. Kozma István bandájában dorogi és más szerencsi emberek is voltak, közöttük a híres Kulhanek és arra szövetkeztek, hogy az ismert recipe szerint a könnyű pénzhamisítás buta és annyiszor megisméltűdő meséjével befonjanak hiszékeny, együgyű embereket.

A cél pedig az volt, hogy az ilyen befönt emberektől minél több pénzt sarcoljanak ki mindenféle gyártó gépekre, melyek azonban értéktelen silányságoknál nem egyebek. Kozma Istvánék bujtották fel Fekete Józsefet és társait, hogy rakjanak össze egy kis pénzt és váraroljanak tőlük pénzgyártó gépeket és hehek alatt meggazdagodnak és milliomosok lesznek.

Fekete József megnyerte az eszmének másik két társát és a banda három izben is küldött Kozmának 15—20 ezer koronát, aminek ellenében megkapták a gépeket, melyek természetesen haszontalan ócskaságok voltak, amelyekkel mindent lehetett előállítani, csak pénzt nem.

Ennek dacára azonban Kozmáék tartották bennük a hitet, hogy majd jobb gépeket küldenek, csak küldjenek sok, nagyon sok pénzt, mert a jó pénzgyártó gépek sokba kerülnek. Fekete és társai egyremásra küldözgettek Böszörményből a pénzt, csak a bizalmuk rendült meg kissé. Ez azonban nem volt baj, mert Kozma gondoskodott a bizalmatlanság eloszlításáról.

A rendőri segédlet.

Erre vonta be Kozma B. A. debreceni rendőrelenőrt a manipulációkba. B. A. különben is nagyon jó barátja volt Kozmának. Sokszor járt hozzá Szerencsre, viszont Kozma is gyakran meglátogatta a rendőrelenőrt. Ez az átkos baráti viszony vitte bele az egyébként becsületes és tisztességes B. A.-t a manipulációkba. Kozma rábeszélte, hogy álljon be ő is a bandába és a rendőri tekintélyét használja a böszörményi pénzgyártóknál, kik már nem igen akartak nagyobb summákat küldeni és újabb gépeket rendelni.

B. ilyenformán amolyan staffázs volt az egész manipulációban és ezért kapott állítólag 2000 koronát.

Ezt ugyan ő tagadja, de nagyon sok bizonyíték szól ellene és az pedig egészen kizárt dolog, hogy a hamisításokról, a manipulációról ne tudott volna.

A szélhámoság pedig hónapokon keresztül folyt a rendőrelenőr segédlete mellett a legnagyobb zavartalanságban. B. vigyázott arra is, természetesen már csak a saját jól felfogott érdekében, nehogy leleplezzék a bandát. A bünszövetkezetet így hosszú ideig nem is érte semmi baj.

Az áruló fénykép.

Rendkívül érdekes B. A. letartóztatásának előzményei. Legelőbb, még vasárnap este a három böszörményi embert tartóztatták le, a csendőrök és aztán elmentek Szerencsre Kozma Istvánért, kit vasraverve a böszörményi fogházba kísérték.

Megmotozása alkalmából egy fényképet találtak nála, melyen az egész banda B. A.-val együtt van levéve. Ballács érdeklődött, hogy

miként kerül a debreceni rendőrellenőr ebbe a diszes társaságba, mire a letartóztatottak nagy zavarba jöttek és így fokról-fokra mindjobban kiderült B. A. bűnössége. Hogy B. A. ezekkel a pénzhamisítókkal barátságos viszonyban áll, azt már egyéhként régebben rebesgették. Különösen érdekes, hogy mikor a rendőrellenőrt Ballács letartóztatta és kikísérte a vonathoz, B. odaszólt egyik ismerősének:

— Ártatlan vagyok. A sok gyalázatos pletykának estem áldozatául

Hát bizony a szerencsétlen ember ügyében vajmi nehéz a tisztánlátás, különösen a nyilvánosságnak, mert a nyomozó közegek az ügy ezen részét titkolják erősen.

De viszont az is tény, hogy B. dacára csekély rendőri fizetésének az utóbbi időben szőlőt vásárolt, házat vett, sőt a csendőrök takarékpénztári könyvet találtak nála és azt is megállapították, hogy pár száz forintot kölcsönben adott.

Hamis váltók.

Ennek a nagyszabású bűnügy egyik főszereplőjének Fekete Józsefnek bűnlistája azonban eddig még nem merült ki. Fekete József legalább is 70—80 ezer korona erejéig állott, de mikor belekerült a bűnös bandába, eluszt az egész vagyon. Részint költekező életmódja miatt, de különben is vagyonának tulajdonosán legnagyobb részét a pénzhamisító gépekre Kozmáékhoz küldte. Ilyenformán Fekete teljesen tönkre ment. Hogy mégis pénzt szerezzen, váltókat nyújtott be testvérei aláírásával a hajduböszörményi városi takarékpénztárhoz hivatlanul közgazdasági bankhoz 23 ezer és a Részvénytársasági bankhoz hat ezer korona értékben.

Böszörmény lázban.

Minthogy Fekete és testvérei jómódu emberek hírében állottak, mind a három takarékpénztár a váltókat leszámítoltatta. Mikor Fekete a pénzt átvette, pár napra rá fizetésképtelenséget jelentett be. Később kiderült, hogy a váltókon a Fekete testvéreinek aláírása hamisított és a testvérek eskü alatt tagadták az aláírások valódi voltát. A három érzékenyen megkárosított takarékpénztár bűnügyi feljelentést tett Fekete József ellen és a testvérek vagyonára pedig 150.000 korona erejéig bűnügyi zárlatot kértek, amit a bíróság el is rendelt.

Böszörményben a váltóhamisítások miatt általános az izgatottság, mert legjobban a polgárok közpénzéből fenntartott városi takarékpénztár károsodott. E tárgyban különben ma délelőtt Böszörmény képviselőtestülete rendkívüli közgyűlést tart.

Legujabb részletek.

Mint a késő esti órákban értesülünk, a további nyomozás során még letartóztatta a csendőrség Székely Sándor sertéskereskedőt is. A letartóztatott Kozma István hentes és mészáros, a szerencsi ipartársulatnak az elnöke, általános köztisztelőben álló férfiú. Letartóztatása Szerencsen óriási feltűnést keltett. — Megállapította a csendőrség, hogy Fekete József legutóbb 22 ezer koronát küldött és ezért közvetlenül Bécsből és Hamburgból érkezett neki három pénzcserináló gép 1000—100—50 koronás bankjegyek gyártására, de ezek a célnak egyáltalán nem feleltek meg.

A nyomozás lefolyásáról tegnap a csendőrség jelentést küldött az ügyészségnek. A böszörményi csendőr-létszámot ez esetből kifolyólag hét emberrel szaporították.

Tegnap este B. A. rendőrellenőrt erős fedezet mellett beszállították a debreceni ügyészség fogházába.

Szabadalmazott Amerikai CZIPŐK

15)
20) korona
25)

kizárólag
MANDEL LIPÓT
raktárában.

A debreczeni evangélikus egyház ünnepé.

Materny Lajos főesperes jubileuma.

A debreczeni ág. hitv. ev. egyháztanács abból az alkalomból, hogy lelkésze, Materny Lajos tiszavidéki főesperes 1909. évi február hó 9-én 25 évet tölt be a debreczeni egyház szolgálatában, e napon ünnepet tart Handtel Vilmos rendező bizottsági elnök és Gebauer Károly vezetése alatt.

Az ünnep sorrendje: Február hó 8-án, hétfőn este az érkező vendégek fogadása, utána társasvacsora a Royal szálló éttermében étlap szerint. Február hó 9-én, kedden reggel 8 órakor istentisztelet, (a lelkészek urvacsorát vesznek); reggel 9 órakor lelkészek gyűlése a tanácsteremben; délelőtt 11 órakor tisztelgés a lelkészlabán az ünnepelnél; délelőtt 1 órakor közös ebéd a Royal szálló disztermében.

A közös ebéden résztvenni kívánó helybelieket kéri a rendezőség, hogy szíveskedjenek az ebédjegyet ifj. Gyürky Sándor ur papírüzletében (Kossuth-utca 13. szám) legkésőbb február hó 6-ig kiváltani. Egy teríték ára 5 korona.

Művészet.

A Zenekedvelők Körének február 11-én tartandó hangversenye iránt, melyen Svárdström nővérek és Keéri Szántó Imre zongoraművész lépnek fel, mint előrelátható volt, páratlan nagy érdeklődés nyilvánul. A Svárdström-nővérek tegnap küldötték be műsorukat, mely még remekebb, mint a tavalyi és valósággal szenzációs hatású lesz. Észak ragyogó költésztette fogják elének varázsolni az ő finom, kedves művészetükkel. K. Szántó Imre zongoraművész Schubert „Vándor”-ábrándját adja elő, valamint több Liszt-darabot.

Álmérnök szédelgése.

Szélhámos Mikepércsen.

Mikepércs csöndes, hófödte tetejű házai között a napokban feltűnt egy elegáns, cilinderes alak. Mindenütt megfordult és Bartha István mérnöknek mutatkozott be. Az egyszerű falusi nép kellő tisztelettel vette körül, annál is inkább, mert a mérnök kifejezett szándéka volt, hogy munkásokat fogad egy nagy vállalathoz. Tíz-tizenkét munkást szerződtetett és mindegyiktől felvett egy-egy koronát azon ürügy alatt, hogy munkásigazolványokat fog nekik szerezni és erre bélyeg kell. Közben egy Papp Imre nevű legényt szolgának szerződte-tett évi 1200 korona fizetéssel. Ezt még furfangosabb módon csapta be. Azt mondta, hogy libériát fog neki venni és erre adjon át 30—40 koronát. Papp Imrének ez a dolog már nagyon gyanus volt és azt válaszolta, hogy ha a

mérnök ur elutazik, vigye őt is az új állomás-helyre és közben majd vesznek ruhát.

Papp Imre azonban közölte a dolgot egy csendőrrel, ki rögtön átlátott a szítán és a mérnök urat az állomáson szépen lefűlelte. A szélhámos azonban nem jött zavarba és egy egész csomó irattal bizonyította, hogy ő Bartha István mérnök-rajzoló.

A leleményes csendőr azonban felhívta, hogy ez esetben igazolja szaktudását és rajzoijon valamit, például szerkessze meg egy épület homlokzatát, de a szélhámos erre semmi hajlandóságot nem mutatott.

A nyomozás során aztán meg is állapították, hogy a mérnök ur nem más, mint elcsapott urasági inas. A temesmegyei főjegyzőnél volt urasági inas és onnan is lopta azokat az iratokat, melyekkel igazolni akarta magát. Mikor ezeket a csendőrségen elébe tárták, megtört és bevallott mindent. Tegnap át is adták a debreceni ügyészségnek.

Ékszer, zsebórát

bizalommal

jótállás mellett

Halász Nándor

órás és ékszerésznel

2212

lehet vásárolni

Debrecen, Piac-u. 24.

(Fehérlo szálloda épület.)

HIREK.

— Csanak János mandátuma. Fővárosi tudósítónk jelenti: A képviselőház állandó igazoló bizottsága jelentését tegnap, szerdán terjesztette a Ház elé Kállay Leopold. A Ház Csanak János mandátumát rendben találta és igazolt képviselőnek jelentette ki. A jelenlevő képviselők hatalmas éljenzéssel fogadták a bejelentést s éltették Csanak Jánost.

— A Csokonai-kör tudományos felolvasó ülése. A Csokonai-kör, a magyar földrajzi társasággal karöltve, f. évi február 6-án szombaton délután 5 órakor a kereskedő társulat disztermében népszerű tudományos előadást. Tag és hozzátartozója belépti díjat nem fizet. Nem tagnak a belépti díj 1 korona, diákjegy 20 fillér. Jegyet válthatni Tóth Béla kőri pénztáros gyógyszerárán és este a pénztárnál. — A népszerű tudományos előadás tárgya: A magyar alföld tanulmányozása. Vetített képek kíséretében előadja dr. Cholnoky Jenő, a koolozsvári egyetem tanára, a magyar földrajzi társaság főtákará. A vetítésnél segítkezik Fux Antal felső kereskedelmi isk. tanár.

— Személyi hir. Weszprémy Zoltán főispán tegnap Budapestre utazott. Utazásának célja az, hogy egy vámospércsi küldöttséget vezet a földmívelésügyi miniszter elé.

— A februári közgyűlés. A képviselőválasztások miatt januárról elmaradt közgyűlés idejét már kitűzte a tanács február 11-ikére. Több fontos tárgy kerül a közgyűlés elé, amelyek közt elsősorban szerepelnek az ingatlanvételi ügyek. A meghívókat a polgármester már szétküldte.

— **A szabad iskolában** ma, csütörtökön délután 6—7 óráig az ipartestület dísztermében (Simonffy-u. 1.—c. sz., II. emelet) az ismert fővárosi szociológus, dr. Szende Pál fog az osztályharc jelentősége a történelemben címmel előadást tartani. Az előadást bárki ingyen meghallgathatja.

— **Törvény az annekszióról.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Wekerle Sándor miniszterelnök a képviselőház tegnapi ülésének végén interpellációs válaszában kijelentette, hogy legközelebb a magyar közjognak megfelelő törvényjavaslatot fog benyújtani az annekszióról.

— **Csütörtöki felolvasó est.** A róm. kath. főgimnázium dísztermében tartani szokott felolvasó esték II-ik cyklusa ma kezdődik a délután 5 órakor tartandó felolvasó esttel, melynek műsora a következő: 1. Liszt F.: II. magyar Rhapsodia, zongorán előadja Boross Anna urleány. 2. Kiss J.: „Kantor Klára”, szavalja Oláh Béla ur. 3. „A fényűzés a régi rómaiaknál”, írta és felolvassa dr. Szűcs István. 4. a) Leöve: „Az óra”, b) Chausinade: „Szép napok, visszatértek végre”, éneklí Tuschter Ignác ur, zongorán kíséri Mártonfalvy György ur. A szöveget fordította dr. Láng Sándorné urnő. 5. Novella. Írta s felolvassa Szathmáry Zoltán ur. 6. „Csárdajelenet a Hortobágyon”, szerző Mártonfalvy György, hegedűn előadja Schusztér József ur, zongorán kíséri Mártonfalvy György ur. Ezen este jegyek kaphatók az Antalfi-féle könyvkereskedésben.

— **A zugiap áldozata.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Bravics Gyula volt magánhivatalnok, ki a Korbács zuglap ellen indított vizsgálatban ártatlanul belekeveredett, ma délután agyonlőtte magát.

— **Tanácskozások a kamaránál.** A debreceni kereskedelmi és iparkamara a jövő csütörtökön, február 11-én rendes közgyűlést tart, melynek előkészítő tanácskozásai már megindultak. Ma, csütörtök délután 4 órakor a közszállítási általános feltételek ügyében lesz gyűlés, pénteken délután 3 órakor elnöki tanács-, délután négykor pedig közös bizottsági ülés lesz, kedden, február 9-én a kamara számvevő bizottsága a múlt évi pénztár és illetékkezelés, valamint a zárszámadásokat vizsgálja felül, a kereskedelmi szakosztály pedig szombaton délután 5 órakor tart ülést.

— **Az adózó közönség figyelmébe.** Felhívtnak azon hadmentességi díj kötelesek, kik a törvényben írt évenkénti jelentkezést eddig bármi okból elmulasztották, hogy a városháza, emelet 30. szám alatti nyilvántartásban folyó évi február hóban annyival is inkább jelentkezzenek, mivel ellenesetben hadmentességi adójuk hivatalból leend megállapítva, s azonfelül pedig a vonatkozó törvény értelmében szigorúan büntetettnek fognak. Felkéretnek a cselédtartó gazdák és iparosok, hogy cselédeiket és segédeiket ezen jelentkezésre utasítani el ne mulasszák. Debreczen, 1909 február 1. A városi tanács adóügyi osztálya.

— **Tűz a Geiger-palotában.** Kedd este hat órakor nagy szobalézet jeleztek a Piac-utca 8. szám alól a tűz-örségnek. Geiger Simon terménykereskedő elsőemeleti lakásán pusztított a tűz, mely úgy keletkezett, hogy a falba épített központi kályha áttűzesedett vas falától a tapéta meggyuladt. A kályha három szobára szolgált és hamarosan tüzet fogott több méternyire a vékony drót s deszka fal. A butorzatban nem sok kár esett és a tüzet a Morvay Sótér és Winkler Márton parancsnokok vezetése alatt nagygyorsan kivontult tűzoltóság hamarosan lokalizálta. A kár így is közel ezerkorona, mely azonban biztosítás útján megtérül.

— **A középitkezések és az iparkamara.** A középitkezések és ezzel kapcsolatos munkálatok ügyét általános szabályzatok keretében kívánja rendezni a kereskedelmi kormány. Az összes munkálatok rendezését negyvenegy külön füzetbe foglalta össze és pedig csoportosítva iparáganként. A kereskedelemügyi miniszterium e szabályzat tervezeteket leküldte a kamarának véleményezés céljából. A kamara e kérdést úgy oldja meg, hogy a szabályzatokat az érdekelt gyakorlati iparosok értekezletének bírálata alá bocsátja. Az első értekezlet február hó 4-én csütörtökön délután 4 órakor lesz. Erre hivatolások a nagyobb és kisebb építő vállalkozók, mesterek egyaránt. A lakatosok február 16-án délután 4 órára. A kőfaragók és szobrászok február 17-én délelőtt 9 órára, az üvegező vállalkozók február 17-én délelőtt 11 órára, az ács iparosok február 17-én délután 3 órára, a szobafestők és mázólok február 17-én délután 5 órára, a bádigosok február 18-án délelőtt 10 órára, az asztalosok február 18-án délután 3 órára vannak összehívva. Az értekezletek tanulságain aztán egybeállítja a kamara véleményes javaslatait és azt felterjeszti a kereskedelmi minisztériumba, ahol a kérdésben egyébként még március hó folyamán ankét is lesz.

— **Merénylet a vizsgálóbíró ellen.** Budapestről jelentik: Kragujevics Spázó, a rablógyilkos horvát diák ma örültséget szimulált. Kragujevics, aki már a nyár óta letartóztatásban van, tegnap a központi vizsgálóbíró maga elé rendelte. Két fegyveres fogházőr hozta fel cellájából Spázót, aki midőn a vizsgálóbíró elé került, dühöngeni kezdett. Majd felkapta az íróasztalról a tintatartót és azt a bíró fejéhez vágta. Szerencsére célt tévesztett. A vakmerő ifjút nagynehezen tudták a fogházőrök megfékezni. A bíró cseppet sem félt a másik fogházőr vasláncot hozott s megkötözte a vakmerő jogászt. Kragujevicset sötét zárkába helyezték és újabb merényletéért büntetésből egy hétig csupán csak vizet és kenyeret fog kapni.

— **Elfogott tolvajnö.** Veszedelmes tolvajnö tartóztatott le tegnap a debreceni rendőrség. Péntek Jánosnének hívják. Debrecenből már rég ki van tiltva és Mária-Nosztván már több éven át „üdült”. Jelenleg három rendbeli lopás miatt a nyiregyházi rendőrség keresteti. Letartóztatták s át fogják kísérni Nyiregyházára.

— **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Gulyás András ref. 24 napos, Szilasi Mihály ref. 67 éves, Bodnár István ref. 5 napos, Lengyel Gyula r. kath. 1 hónapos.

— **P. Nagy Zoltán** államilag képesített okleveles zeneitanár Hatvan-utca 7. szám alatt, levő zeneiskolájának zongora tanszakára a második félévre jelelntkező új tanulók beiratása megkezdődött. Tandij az alsó osztályokban 8, a felső osztályokban 10 korona havonként. Beiratási díj 5 korona. Felvételi vizsgálat díjtalan. Hivatalos órák mindennap délelőtt 11—1 óráig.

— **Percel Carola** tánciskolájában a beiratkozások megkezdődtek. Szent-Anna-utca 22. szám.

— **Pörkölt kávé** különlegességek villany üzemi kávé pörköldé a kirakatba. Félegyházi Jánosnál Piac és Miklós-utca sarok.

— **Varga-u. 24. szám alatt** egy butorozott szoba kiadó, ugyanott jó házi koszt kapható bent és kihordásra.

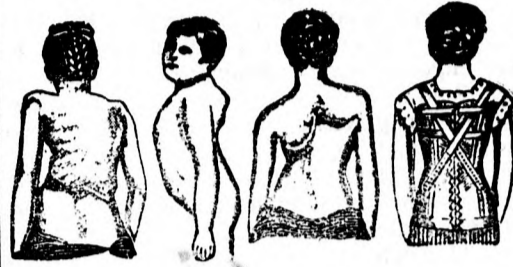
— **Szép mellék keresetre** tehetnek szert bármilyen állásu urak, fegyverek, gramofonok, fényképező gépek és mindennemű hangszerek részletfizetéses eladással, bővebbet a Schwartz-féle pipa üzletben a városházával szemben.

— **Vizvezeteki, fürdő, csatornázás és szivattyu berendezéseket** gyorsan szakszerűen készít és javít jótállás mellett, Wilhelm Ede, Hatvan-utca 4.

MULATSAG.

Az Iparoskör táncestélye. Az Iparoskör a szokott táncestélyét ez évben f. hó 7-én, azaz vasárnap este 8 órakor tartja meg a „Bika szálló” nagytermében, mely táncestélyt a milyen látogatótságnak örvend, épp oly hangos a jó kedvtől is. A jövedelem a kör könyvtára és az építendő tüdőbetegek szanatóriuma javára fordítatik. A táncrend meglepetésszerű lesz. A rendezőség.

Anyák, óvjátok gyermekeiteket a hátgerincelgörbüléstől!
Nincs többé elgörbült test!

Ha az én utól nem ért, a legismertebb orvosok által ajánlott orthopéd-támasztó fűzőmet használja. **Mesésen könnyű és hygienikus!** Vattázás nélkül elfüdi az egész elgörbülést. Ferdén növesre hajló iskolás gyermekeknek nélkülözhetetlen mentő- és óvóeszköze! 30 éve fennálló testgyógyászati műintézetemben a legtekintélyesebb technikai kivitelben és mérsékelt árák mellett készülnék, továbbá: egyenestartók, járókészülékek, műlábak és műkezdek, cs. és kir. szabadalmazott KELETI-féle sérvkötők-haskötők.

Uj! Gummi-görccsérharisnyák Uj! varrat nélkül, valamint a betegápoláshoz szükséges eszközök.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
KELETI J. orvos-sebészeti műszerek és gummiárak gyára
BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 17. szám.

A lélegzés

sokkal könnyebb már az első néhány adag SCOTT-féle Emulsio után is és ez a megkönnyebülés napról-napra növekedik. Ezren és ezren tapasztalták ezt az utolsó 32 éven keresztül. Ép ily szembeötlő a javulás az általános egészséget illetőleg

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt kérjük figyelembe venni.

Étvágy és álm

visszatér s az emésztés javul.
Próbálja meg és meg fog erről győződni.

Egy eredeti üveg á. 2.50.

Kapható minden gyógytárban.

FAZEKAS IMRE

Villamos-világítás és Erőátviteli Vállalata az Egyesült Villamossági és Gépgyár R. T. képviselője. — Iroda

Debreczen, Piac-u. 77. sz. (az udvarban.)

Telefon sz. 567.

Telefon sz. 567.

Elvállal Villamos világítási berendezéseket, lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére a legszolidabb kivitelben erőátviteli motor berendezéseket. Nyomdák, műhelyek, szivattyuk stb. meghajtására a leghasznosabb kivitelben. — Telefon és szobacsengő berendezéseket.

Szállít mindennemű szerelési anyagot, csillárokat, dynamo-gépeket, motorokat, műszereket, iv- és izzólámpákat, dr. Just Wolfram lámpákat. **Tervek és költségvetés díjtalan.**

Regény-csarnok.

31. Regény.

A nagy rejtély.

„Kicsit rám ijesztett, ezredes“.

„Ugy sajnálom, oh hogy szégyelem! Epen ki akartam nyitni az ajtót, hogy tudtára adjam, mikép rövid időre távozni vagyok kénytelen. Sürgős üzenetem érkezett egy hölgytől. Egy kitünő egyéniség, oh beh szeretném, hs ismerné! Szomorú helyzetben van szegény! Tudja, apró váltók és ronda kereskedők, kik pénzüket akarják és egy férj, oh Istenem, egy férj, ki igazán méltatlan ily kincsre! Igen érdekes teremtés. Kicsit emlékeztem reá. kedves nagysád; mindketten oly büszkén hordják fejüket.“

„Legföljebb félórát maradok el. Tehetek-e valamit kegyedért? Oly fáradtan ki. Kérem engedje, hogy champagneit küldjek ismét. Nem? Jó! De igérje, kérem, hogy csengetni fog, ha megkívánja. Így, helyes Au revoir, kedves barátném, au revoir!“

Becsuktam ismét az ajtót, midőn az ezredes eltávozott és leültem, hogy kissé összedjem eszméimet.

Ó meglesett a könyvtárnál! A férfi, ki férjem titkát bírta, a férfi, ki tudta, hol található a titok kulcsa, meglesett a könyvtárnál! Már most nem kétkedhettem többé. Fitz Dávid ezredes akarata ellenére is megmutatta a titok rejtékét!

Közönnnyel néztem végig a még meg nem vizsgált negyedik fal butorzatán. A kíváncsiság legcsekélyebb árnyalatánélkül pillantottam meg azt az ezer apróságot, mely a kandalló tetején s a kis asztalokon hevert; más körülmények alatt minden csecsebecse gyanum egy ujjal tárgya lett volna. Még a vízfestmények sem érdekelték többé jelenlegi észjárásom mellett. Fáradtan vettem észre, hogy többnyire női arcképek voltak, valószínűleg az ezredes könyvnyű imádatának szép bálványai s nem törődtem többé velök. Az én ügyem, most már bizonyos voltam arról, — a könyvtárnál kezdődik és végződik. Helyemet elhagyva, a létra után mentem, el lévén határozva, hogy kutatásomat a felső polconál kezdem meg.

A létráért menve, az asztalok egyikén észrevettem a kulcsokat, melyeket Fitz Dávid ezredes rendelkezésemre bocsájtott.

A kulcsok kisebbike azonnal eszembe juttatá a könyvtéka alatt létező szekrényeket. Sajátságos, hogy ezeket egészen elfeledtem. A zárt ajtók iránti gyanu egy nyugtalanító neme vett erőt rajtam. Mit rejthetnek e szekrények? A létrát ott hagytam a falhoz támasztva, a hol volt, s mindenekelőtt a szekrények átkutatásához fogtam. Mindössze három szekrény volt a könyvtéka alatt. A mint az elsőt felnyitottam, az ének odafenn megszünt. Első percben csaknem félelmetes volt reám nézve e rögtöni változás, midőn az ének zaja után egyszerre mély csend állt be. Ugy hiszem, idegeim voltak tulsezítve. A legkisebb neszre, — mint például egy férfi csizma ropogása a lépcsőn, — ijedten összerendeztem. A férfi valószínűleg a távozó ének-mester volt. A mint a kapu a tanító után betevődött, az ismert hangra úgy elborzadtam, mint ha az valami iszonyu zaj volna, mit sohasem hallottam! Azután csend lön ismét. Összeszedtem magamat a mennyire birtam és megkezdtem az első szekrény motozását. Az két részre volt osztva. A felső rész nem tartalmazott egyebet szivar ládánál, melyek szépen egymás fölé voltak helyezve. Az alsó osztály csiga-gyűjteménynek volt szentelve. Mindannyian össze-vissza voltak keverve s világosan kitűnt, hogy az ezredes sokkal többre értékelte szivarjait, mint csigáit. A szekrénynek ezen alsó részét gondosan átnéztem, azt remélve, hogy tán mégis oly tárgyra akadok benne, mely reám nézve érdekes lehet. De nem találtam csigáknál egyebet.

A mint a második szekrényt felnyitottam, meg lepetteen vettem észre, hogy már sötétedni kezd.

Az ablakra néztem. Még nem volt este. A világosság hanyatlását a tornyosuló fellegek idézték elő. Esőcseppek verődtek az ablaktáblához; az őszi szél szomorú nyögéssel száguldott keresztül a csendes udvaron. Megigazítottam a tűzet, mielőtt kutatásomat folytatnám.

Idegeim, ugy hiszem, ismét rosz állapotban lehetek. Oh hogy remegtem, midőn visszatértem a könyvtékához. Kezeim reszkettek; vajjon mi bajom lehet, gondolám.

A második szekrény felső osztálya néhány rendkívül szép metszett követ tartalmazott, melyek foglalatlanul, csinos tálcákon, kártya skatulyákban voltak gyapotra helyezve. Az egyik sarokban a tálcák alól egy kézirat lapjai kandikáltak ki. Hevesen ulána kaptam, de keserű csalódás várt reám. A kézirat a kaméák leírását és jegyzékét tartalmazá — semmi egyebet!

A szekrény alsó felében még drágább ritkaságokat találtam. Japáni elefántcsont faragványokat, chinai selymeket. Bele kezdtem fáradni az ezredes kincseinek kiaknázásába. Minél tovább kerestem, annál messzibb látszottam eltávozni motozásom egyetlen céljától.

(Folyt. köv.)

„M-i-i-t? — Papa megengedte! Hisz valódi Jakobi-féle Antinicotin cigarettahüvelyek fadobozban!“

Figyelem! Csakis a „JAKOBI“ jelzéssel valódi! Minden doboz egy érdekes bűvészkártyát tartalmaz.

Donogán és Somossy

Debreczen,

Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye, vászon, kész fehérnemű.

Női divatárak. Külön szőnyegosztály.

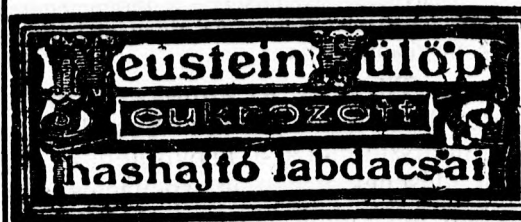
Óriási választék!

Álarcos jelmez-kellékek ingyen.

Olvasóink bizonyára szívesen veszik a figyelemzvetést, hogy Odol-reklámcsikkéből igen eredeti álarc s béli jelmezek állíthatók össze. Költségvetést és alkalmas jelmezkellékeket díjmentesen küldi a bodenbachi odolgyár minden hölgynek, aki mint odol fogyasztó magát igazolni tudja például egy használati utasítással, mely minden odolpalackhoz mellékelve van.

Legolcsóbb és legjobb hatású **HASHAJTÓ.**

(NEUSTEIN ERZSÉBET-PILULÁI)

felülmulja minden tekintetben a hasonló készítményeket. Fenti szer mentes minden káros alkotórésztől, a legjobb sikerrel használják az altest bántalmánál. könnyű székletétet szerez, vértisztító egy gyógyszer sem ártalmatlanabb és alkalmasabb a

s z é k r e k e d é s

legyőztesére, mint a legtöbb betegség okozójára. Cukrozott volta miatt a gyermekek is szívesen veszik. Egy doboz 15 pilula tartalommal 30 fillér, egy tekercs 8 dobozzal, tehát 120 pilulával 2 korona.

A pénz előreküldése mellett bérmentve

Óvás! Utánzatoktól óvakodjunk. „Neustein Fülöp hashajtó piluláit“ tessék kérni! Csak akkor valódi, ha minden dobozon a törv. bejegyzett Szent Lipót védjegy és Philip Neustein gyógyszerész aláírása fekete vörös nyomásban olvasható. A keresk. törv. által védett csomagjainkon cégünknek rajta kell lennie.

NEUSTEIN FÜLÖP gyógyszerháza Szent Lipóthoz
Wien, Plankengasse 6.

2314 Kapható minden gyógyszerárban.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasabb szer a

Mollitergin,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek) üdőségét, hamvaságát, rózsaszinben játszó fehérségét. Megszünteti a kézörösséget. Az eldurvult, kirepedezett ésszélkifujta arcot vagy kezét, a legrövidebb idő alatt fehérré és puhává tesz! Pouderialá is igen ajánlható!

Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páratlan! Teljesen fémentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s lóráktára

Mihalovits Jenő
gyógyszertára a „Kigyó“-hoz
Debreczenben, Főpiac 31. sz. alatt,
1938 a városházzal szemben.

Kerestetik

Az első szabadkai Bernstein-féle vizesuborka, eczetespaprika és főzelék Conservgyár részére, egy ottani

helyi ügynök.

Ajánlatok Bernstein Emil első szabadkai Conservgyár küldendők.

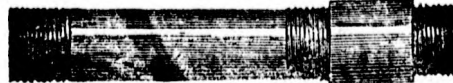
Sesztina Lajos vaskereskedése

Piacz-utca 23. szám.

Nagy raktár

vizvezetési csövekben, kutyagylókban.

Zsirbödönök.

Konyha-edények, főző konyhák, kályhák, John-mosógépek.

2375

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghódította a valódi

ERŐ

sósborszesz,

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán jó és hatásos háziszertől várni lehet. Öre az egészségnek, fertőtleníti, erősít és edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint a szájvíz, haj- és bőrápolószér. — Szükséges minden háztartásban. — Kapható mindenütt 30 fill. 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben. Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után

KOSMOS laboratórium, GYŐR.
2265 Kapható mindenütt.

Használt,

de teljesen kijavított sorvetőgépek minden nagyságban, ugyisintén a világhírű eredeti Melichárféle Unikum Drill vetőgépek továbbá Répavágók, Szecsavágók, Ékék, Boronák, Szöllőzuzók, Borsajtók és általában mindenféle gazdasági eszközök kedvező feltételek mellett eddig nem létezett olcsó árban felelősség mellett kaphatók.

Bagi István

gazdasági gépraktárban Kaba.

Hirdetés.

A debreceni ref. egyház az alább megnevezett lakosztályoknak és boltoknak 1909. évi május 1-től bérbeadása végett ez évi február hó 10-ik napján az egyház tanácsstermében délután 3 órától kezdve nyilvános tárgyalást tart, melyre az érdeklődőket ezennel meghívja.

1. Egymalom-u. 9. sz. négy szoba és mellékhelyiségek 3 évre 980 kor.
  2. Egymalom-u. 9. sz. két szoba és mellékhelyiségek 3 évre 250 kor.
  3. Péterfia-u. 19. sz. három szoba és mellékhelyiségek 3 évre 600 kor.
  4. Egyháztér 5. sz. az emelet jobb szárnyán két szoba és mellékhelyiségek 3 évre 400 kor.
  5. Egyháztér 5. sz. földszint két szoba mellékhelyiségekkel 3 évre 500 kor.
  6. Egyháztér 5. sz. 4. számú bolt 3 évre 360 kor.
  7. Egyháztér 5. sz. 5. számú bolt 3 évre 280 kor.
  8. Egyháztér 5. sz. 6. számú bolt 3 évre 240 kor.
  9. Dégenfeld-tér 4. sz. egy szoba egy, esetleg 3 évre 120 kor.
  10. Dégenfeld-tér 4. sz. egy bolt 3 évre 620 kor.
  11. Dégenfeld-tér 4. sz. négy szoba mellékhelyiségekkel 3 évre 400 kor.
  12. Dégenfeld-tér 4. sz. két szoba mellékhelyiségekkel 3 évre 380 kor.
  13. Kossuth-u. 31. sz. egy szoba mellékhelyiségekkel 3 évre 240 kor.
  14. Kossuth-u. 31. sz. 3 szoba mellékhelyiségekkel 3 évre 500 kor.
  15. Battyányi-u. 13. sz. két szoba mellékhelyiségekkel 3 évre 220 kor.
  16. Battyányi-u. 13. sz. négy szoba, két kamara és mellékhelyiségek 3 évre 700 kor.
  17. Hatvan-u. 61. sz. három szoba mellékhelyiségekkel 3 évre 930 kor.
  18. Egyháztér 5. sz. 3. számú, egy bolt 3 évre 250 kor.
  19. Bazárépület 10. sz. bolt 3 évre, átalakítva 600 kor.
  20. Bazárépület 7. sz. bolt 3 évre 900 kor.
  21. A Piac-u. lelkészlak alatti nagy kapualjából alakítandó bolt 3 évre.
- Tervrajza megtekinthető az egyház irodájában a hivatalos órák alatt. A boltok bérletéért az évi bérösszeg felerészének megfelelő biztosíték, az árveréskor pedig a bérösszeg 10%-a bánatpenzül teendő le.
- Debreczen, 1909. január 26.

Vecsey Imre

gazdasági bizottsági elnök.

Alkalmi ajándéknak

Fésű, manicur és parfüm kazetták, Ridikulök. Férfi fehérneműek, Nyakkendő, harisnyák s egyéb pipere és férfi divat cikkek.

Bőr-, selyem és kötött Keztyük

olcsó árak mellett

Győrfi Sándor

keztyü-, kötszer és férfi divat üzletében
DEBRECZEN, Simonffi-u. (Városi bérház.)

ELADÓ!

50 drb 7 méteres
akác haszonfa.

Értekezhetni: Piac-utca 44. sz. a.
az ügyvédi irodában. Telefon 151.

Eladó házhelyek!

A vasuti gépjavitó műhely közelében a vámospécsi országut mentén fekvő ugynevezett Nyilas-telepen

házhelyek

valamint felépített munkás lakások kedvező részletfizetésre örök áron kaphatók.

Értekezhetni lehet Dr. Márton Kálmán ügyvédnél Piacz-u. 44. szám. Ujfalussy-ház.

Légszesz és villamos csillárokat,

ámpolnákat, falikarokat, menyezeti, asztali-, zongora és éjjeli szekrény-lámpákat készít petroleum és légszesz csillárokat, izlésesen átalakít villamosra vagy légszesz és villamosra

Kulcsár József

bronzműves, Debreczen, Szent-Anna-u. 6. szám alatt.

Telefon 633. szám.

Telefon 633. szám.

A Hazai Gázizzófény részv. társaság debreczeni képviselője tart állandó nagyválasztéku raktárt légszesz szerelvény különlegességekből.

A Modern technika óriási fölülmulthatatlan vívmánya a legegő légszeszlámpák 50 százalékos megtakarítással. Kül és belvilágításra ivlámpák gyönyörű hatású fénnyel 3/4 rész megtakarítás villamos ivlámpa világítással szemben.

Non Oxid Porcellán invert égők 120 gyertya fény világítási erővel 50 százalékos légszesz megtakarítással 85 liter légszesz fogasztás óránként tehát 2 fillér.

Kiválóan tartós, állandó fényerejű „Radium fény” gáz izzótesteket, (harisnyákat) melyek a legolcsóbbak.

Jókarban tartását jutányos árban elfogad, csillárok s. t. ujjátisztítását, valamint minden e szakmába vágó javításokat, elvállal gyorsan és szakszerűen végez.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés.

Köhögés, rekedtség és elnyálgásodás ellen gyors és biztos hatású az

„EGGER”-mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitérítő izüek. Doboza 1 és 2 korona. Próbadoz 50 fillér. Fő- és szétküldési raktár: „N Á D O R” gyógyszerár Budapest, VI., Váci-körút 17. szám.

Kapható Debreczenben:

Balázs Ödön, L. Kovács Nándor, Kocián Dezső, Mihálovics Jenő, Muraközy László, Radákovics Géza, dr. Rothschnek V. Emil, 2202 Mauthner Alfréd és Tóth Béla gyógyszerészeknél.

Éljen!

EGGER-mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

A „Debreczen”

motorerőre berendezett nyomdája

Kandia-utca 15. szám alatt.

A legújabb technikai eszközökkel szereltetett fel.

Modern gépek, új betűk s minden más eszköz rendelkezésre áll ahhoz, hogy a nyomda művészies és izléses nyomtatványokat állíthasson elő.

Elvállal könyvek, levélpapír, boríték, eljegyzési értesítők, lakodalmi és bál meghívók s minden a nyomdai szakmába vágó munkálatoknak művészies és izléses előállítását.

Megrendelések a nyomdában és a „Debreczen” kiadóhivatalában eszközölhetők.

Minták, árjegyzék s költségvetés díjtalan.

A „Debreczen” nyomda művezetője.